

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ՕՐԻՆԱՊԱՅՈՒԹԻՒՆ

«Որ պահէ զօրէնս՝ հրամիւի է»
(Ասկ. ԻԹ 18):

Հին կառավարանի իմաստութեան դրամատութեան մաս կը կազմէ «Գիրք Առակացը», որ կը բովանդակէ մարդկային կեանքին մէջ գործադրելի սկզբունքներ. անկէ ընտրած ենք վերելի բնարանը՝ խորհրդածութեան համար:

Սոդոմոնի անուան կապուած առակները պտուղն են մարդկային մտածութեան: Անոնք երկարատեւ քննարկումներէ, խորհրդածութիւններէ եւ իմացական հմտութիւններէ ետք, գործնական խրատներով կուտան են կառավարելու մարդոց կեանքը: Անոնք ժողովուրդներու փորձառութեանց արդիւնքը ըլլալով, դուրս եկած են ազգային նկարագրի շրջագծէն եւ դարձած համաժողովրդային, տիեզերական կանոններ:

Օրէնքի պատմութեան ուսումնասիրութիւնը ցոյց կու տայ որ օրէնքը առանցքը եղած է մարդկային քաղաքակրթութեան: Այն ժողովուրդները, որոնք յարգած եւ խստիւ կիրարկած են օրէնքը, բարձր մշակոյթ ունեցած են եւ զոյաւորեալ՝ պատմութեան մէջ: Աներեւակայիլ թուող դիտական նշանումներ կատարուած են օրէնքի ճշգրիտ հասկացողութեամբ:

Օրէնք բաւոր գծաւոր է սահմանել իր ուսնեցած լայն առումին համար: Ըստ կրկերոնի, օրէնքը ուրիշ բան չէ թէ՛ ոչ մտքի ճշլութիւն կամ ուղիղ արամախոհութիւն, որ մեզ ստիպողաբար կը կոչէ մեր պարտականութեան եւ կ'արդիւն անոր ամէն ձեւի բոնարարութիւնը:

Օրէնքները որ յառաջ եկած են նախնական ժողովուրդներու սովորութիւններէն,

զարեւրու ընթացքին մարդոց պահանջներուն համեմատ զարգացած եւ կատարելագործուած են օրէնդիրներու կողմէ:

Այժմու օրէնքներուն հիմը եղած են Մովսիսական Օրէնքները, որոնք, աւանդութեան համաձայն, մեղի տրուած են Նախահեռաժութեան կողմէ: Յիսուս փոքր տարիքէն սերտած էր օրէնքները եւ հետագային նոր մտեցումով մեկնարանած գտնոնք: Ան ներողամտութեան եւ հանդուրժողութեան ոգով օրէնքները յարգել ստովեցուց ժողովուրդին: Յիսուս կարեւորութեամբ մօտեցաւ օրէնքին եւ իր ըրած կարգ մը փոփոխութիւններուն համար ըսաւ. «Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները լուծելու, չնկաջ լուծելու, այլ՝ կատարելագործելու: Գանդի ճշմարտապէս կ'ըսեմ ձեզի. մինչեւ երկինք ու երկիր անցնին, օրէնքէն յովտմը կամ նշանադիր մը պիտի չանցնի, մինչեւ բոլորն ալ կատարուին» (Մատթ. Ե 17-19):

Օրէնքի մասին քրիստոնէական ուսուցումը խոսեցած կը գտնենք Պողոսի՝ Հռոմ մէջակներուն ուղղած Թուղթին մէջ, աբան կ'ըսէ. «Հէթանոսները արոնք օրէնք չունին, երբ բնականաբար օրէնքին գործը կը գործեն, օրէնք յանձնալով՝ իրենց անձներուն օրէնքը բուն իրենք կ'ըլլան, որոնք օրէնքին գործը իրենց սրտին մէջ դրաւած ցոյց կու տան իրենց խղճմանքին վիշտութեամբ» (Բ 14-15): Երբ օրէնքը բնականութեան լոյսով կ'իմացուի, իւրաքանչիւր անհատի համար ան պարտաւորութեան գործ մըն է, եւ մարդ հաճոյք կ'առնէ իր

բանականության կարողություններուն կիրառութենէն: Քրիստոնէութիւնը շնորհիւ օրէնքներու իր ըմբռնումի եղանակին եւ գործադրութեան՝ դարձաւ մեծ կրօնք մը:

Ներկայիս, մարդիկ խելագորոյս կը հետեւին գիտութեան նուաճումներուն, վերիւ վայր չըջելով իրենց ապրելակերպը: Անոնց մեքենայած կեանքը, առօրեայ հեւիհեւ վազքն ու մտահոգութիւնները պատճառ դարձած են իր մտածողութեան եւ ըմբռնումներու ալլափոխութեան: Մարդ արարածը, արդէ դարուն ընծայած ճոխութիւններով հանդերձ բան մը կորսնցուցած է եւ զայն որոնել կը ջանայ նորութիւններու մէջ, երիտասարդական կամ ընկերային անօրէն չարժեքներու հետեւողութիւնը կամ թմրեցուցիչներու գործածութիւնը ժամանակաւոր պատասխանը եղած են անոր փնտռութիւնը: Սակայն, մեր անհատական երջանկութիւնը եւ հոգեկան խաղաղութիւնը կը վերադառնան, երբ դրապէս հետեւինք իմաստունին պատուէրին, թէ «օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ»:

Արդարեւ, անուրանալի ճշմարտութիւն է, որ մարդ իր կեանքի տեսողութեան, իրեն ուղեցոյց ունենալու է պերագոյն օրէնք մը՝ որ իշխէ իր կամքին վրայ: Օրէնքը բացարձակ հնազանդութիւն կը պահանջէ եւ մարդ պարտաւոր է հնազանդիլ անոր, եթէ կ'ուզէ օգտուիլ օրէնքի ընծայած իրաւունքներէն:

Գերբնական օրէնքը հաւասարակշռութեան ու ներդաշնակութեան մէջ կը պահէ բանաւոր էակը: Ան կը զօրացնէ մարդուն առանձնաշնորհալ կարողութիւնները եւ զայն կը մղէ ստեղծագործելու: Այն անձը, որ օրինական լրջադիմ մէջ գիտցած է գործածել իր հոգեկան ու մտային ընտանք կարողութիւնները, անսահման բարիք եւ շնորհք վայելած է անկէ: Ըստ Սիրաք ի-

մաստունին, «որ պահէ զօրէնս՝ իշխէ մտաց իւրոց» (Իկ 12):

Օրէնքը կը պատուիրէ որ մարդ բարի ըլլայ եւ բարոյապէս ապրի աշխարհի վրայ: Անոր վարած բարոյական կեանքը երջանկութիւն եւ ապահովութիւն կը պարգևէ իրեն: Մեր անձին բարօրութեան համար պարտաճանաչ կերպով եւ դիտակցութեամբ անձնատուր ըլլանք օրէնքին, այն հաստատ համոզումով՝ որ պիտի հասնինք նրանիլ վիճակին:

Կրօններու բարոյական ուսուցումը, օգտուելով դարբնութիւն իր փորձառութենէն, յիշեալ երանելի վիճակին հասնելու համար պայման կը նկատէ որ մարդ հնազանդի աստաւածային կամքին, յարգանք եւ սէր ունենայ իր դրացիին նկատմամբ, իսկ ինքն իր հանդէպ՝ անկեղծութիւն:

Իրեւ թրիստոնեաներ մեր աւագ պարտականութիւնն է սերտել աւետարանական եւ բարոյական օրէնքներն ու կանոնները եւ մեր անհատական կեանքի գործունէութեամբ օրինակ հանդիսանալ սերիչներու: Այս կերպով միայն կրնանք իշխել մեր կամքին եւ մտածումներուն վրայ, ու կարող կը դառնանք կոտիլ արտաքին չարեաց դէմ:

Նաեւ, օրինաւորութիւն սորվեցնենք մեր զաւակներուն եւ զանոնք կրթենք իմաստունին հետեւեալ խրատներուն համաձայն, ապագային ունենալու համար ամէն կարգի խաղաղութիւն, ճիշդեակ իմ, թու հօր պատուիրանքը պահէ, եւ քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր: Զանոնք միշտ թու սրտիդ վրայ կապէ, զանոնք թու պարանոցդ կախէ: Քառ լած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդութիւն ընեն, քնացած ատենդ քեզ պահպանեն ու արթնցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին: Քանզի պատուիրանք ճշգրտ, եւ օրէնք լոյս է, եւ խրատին յանդիմանութիւնները՝ կեանքի ճամբայ» (Առակ. 2 20-23):

ԲԱՏԳԷՆ ՎՐԴ. ԹՕՓՃԵԱՆ